

Секція фінансів і банківської справи

УДК 336.663

*Глушко А.Д., к.е.н., доцент
Ярута К.О., студентка групи 301пЕФ
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ВЛАСНИЙ ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних економічних умовах, враховуючи посилення зовнішніх та внутрішніх загроз, базисом забезпечення ефективної діяльності суб'єктів господарювання є достатній рівень фінансової стійкості. На сьогодні існують різні наукові підходи до трактування поняття та методики проведення аналізу фінансової стійкості господарюючих суб'єктів. Здійснення внутрішнього аналізу фінансової стійкості передбачає розрахунок абсолютних та відносних показників. Окреме місце в складі абсолютних показників посідає показник наявності власного оборотного капіталу. Даний показник, є першим індикатором стану та зміни фінансової стійкості суб'єктів господарювання.

У сучасній науці сформовані різні підходи вчених-аналітиків щодо трактування та методики розрахунку показника наявності власного оборотного капіталу подано в таблиці 1.

Таблиця 1

Наукові підходи до трактування та методики розрахунку
власного оборотного капіталу як показника фінансової стійкості суб'єктів
господарювання [1]

№ з/п	Підходи до трактування та методики розрахунку	Автори
1	2	3
1.	1. Власні оборотні кошти (ВОК) = ВК – НА. 2. Власні оборотні кошти (ВОК) або робочий капітал, капітал, що функціонує: ОА – ПЗ або ВК + ДЗ – НА	Ізмайлова К.В., 2001, 2007
2.	Наявність власних оборотних коштів (ВОК) визначається за формулою: $\text{ВОК} = \text{ВК} - \text{НА}$	Бочаров В.В., 2002; Костирко Р.О., 2007
3.	Робочий капітал = ВК – НА	Абрютіна М.С., 2002
4.	Власні оборотні активи або робочий капітал $\text{ВОК або РК} = \text{ОА} - \text{ПЗ}$	Цал-Цалко Ю.С., 2002
5.	Наявність власних оборотних коштів (НВОК): $\text{НВОК} = \text{ОА} - \text{ПЗ}$ Додає, що наявність власних оборотних коштів характеризує чистий оборотний капітал.	Лахтіонова Л.А., 2004; Шеремет О.О., 2005
6.	1. Власний оборотний капітал – це різниця між 1) загальною сумою власного капіталу і довгострокових зобов'язань та сумою необоротних активів та витрат майбутніх періодів, тобто: $\text{ВОК} = (\text{ВК} + \text{ДЗ}) - (\text{НА} + \text{ВМП});$ 2) поточними активами та поточними зобов'язаннями, тобто: $\text{ВОК} = \text{ОА} - \text{ПЗ}$	Савицька Г.В., 2005
7.	Наявність власного оборотного капіталу (Кво), яку визначають як різницю власного капіталу (Кв) та суми необоротних активів (НА): $\text{Кво} = \text{Кв} - \text{НА}, \text{ тобто}$ $\text{Кво} = \text{ВК} - \text{НА}$	Мних Є.В., 2005; Старостенко Г.Г., Мірко Н.В., 2006; Подольська В.О., Яріш О.В., 2007

1	2	3
8.	За абсолютний показник фінансової стійкості приймають наявність власних оборотних коштів: $\text{НВОК} = \text{ОА} - \text{ПЗ}$ Для характеристики джерел формування матеріальних оборотних коштів (запасів): Власні оборотні кошти (Квлок) $\text{ВК} - \text{НА} \text{ або } (\text{ОА} + \text{ВМП}) - (\text{ЗПВП} + \text{ДЗ} + \text{ПЗ} + \text{ДМП})$	Білик М.Д., 2005
9.	Виділяє власний оборотний капітал: $\text{ВОК} = \text{ОА} - \text{ПЗ}$ Власні обігові кошти (робочий капітал або функціонуючий капітал): $\text{ВК} + \text{ДЗ} - \text{НА} \text{ або } \text{ОА} - \text{ПЗ}$	Ковальчук М.І., 2005
10.	Наявність власних оборотних коштів або власний оборотний капітал, який обчислюють: $\text{ПА} (2 \text{ та } 3 \text{ розд. активу балансу}) - \text{ПЗ}$; загальна сума власного капіталу ($1 \text{ та } 3 \text{ розд. пасиву балансу}$) – НА	Тарасенко Н.В., 2006
11.	Власні джерела формування запасів (Дв): $\text{Дв} = \text{ВК} - \text{НА}$	Кіндрацька Г.І., Білик М.Г., Загородній А.Г., 2006
12.	Власні оборотні засоби (різниця між оборотними активами підприємства та його короткостроковими зобов'язаннями) Застосовується також назва – власні оборотні активи і визначається: рядок 380 – рядок 080 або (рядок 260 + рядок 270) – (рядок 430 + рядок 480 + рядок 620 + рядок 630) По тексту вживається назва і показник – функціонуючий капітал, який визначається: рядок 260 – рядок 620	Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, затверджені Наказом Міністерства економіки України № 1361 від 26.10.2010

Згідно з проведеним аналізом правомірно зробити наступні висновки. По-перше, у практиці фінансового аналізу терміни «засоби» та «кошти» мають однакове трактування, тому власні оборотні кошти та власні оборотні засоби ототожнюються. Враховуючи фінансовий підхід до даного питання, доцільно використовувати поняття коштів, а не засобів.

По-друге, власний оборотний капітал багато авторів ототожнюють з поняттям власних оборотних коштів. Проте ці терміни доцільно розмежувати: наявність власних (постійних) оборотних коштів – відносити до показників ліквідності суб'єктів господарювання, наявність власного оборотного капіталу – до показників фінансової стійкості [2].

Таким чином, наявність різних підходів до трактування та методики розрахунку власного оборотного капіталу як основного індикатора фінансової стійкості підприємств підтверджує важливість та необхідність подальшого дослідження даної категорії.

Література

1. Лахтіонова Л.А. Наявність власних оборотних джерел фінансування – абсолютний показник фінансової стійкості суб'єктів господарювання у внутрішньому фінансовому аналізі / Л.А. Лахтіонова // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2010. – Випуск 18. – Ч. II. – с. 14 – 22.

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» (НП(С)БО 2), затверджене наказом Мінфіну від 27.06.2013 № 628 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.help/law/z1223-13/>